

Tænd og sluk !

Billeder og tekst: Ole Geert Dam

Noget af de første jeg fortæller mine kursister, når de kommer til træning, er, at hvis de ser godt efter og måske leder lidt, så findes der en ”tænd og sluk knap” på hundens ryg. Det er helt essentielt for ens træning, at det er føreren/træneren, som bestemmer i hvilken position knappen står, og ikke mindst hvornår den står på ”on” og hvornår den står på ”off”. Mange tænker måske ikke videre over, hvad der ligger bag ordene ”Tænd og sluk”, men de fleste opfatter nok ordene med, at den enkelte hund måske er god til at slappe af eller kan falde til ro, når den f.eks. kommer indendørs.

F.T. Spaniels uanset om vi taler om Springere eller Cockere har, måske retfærdigt – måske uretfærdigt, fået en beskrivelse af deres temperament der lyder ”at de kravler på væggene” og det, at de kan have svært ved at falde til ro. Der er nok ingen tvivl om, at enkelte Spaniels er sådan, men det skyldes som oftest dårligt/forkert prægning og træning generelt. Foruden forkert opdragelse er der dog heller ingen tvivl om, at der også er en vist portion arvelighed bag det, at den enkelte hund har svært ved at slappe af og falde til ro. Det ville bestemt også være at lyve, hvis vi påstod, at en F.T. Spaniel ikke er en aktiv hund for det er den. Men netop det at være en aktiv hund, er jo også en force, når vi skal bruge den til det, som de er skabt til nemlig jagt. Men lad os dykke helt ned i ordene ”Tænd og sluk”.

På en almindelig jagtdag – uanset jagtform – er det umuligt for den enkelte hund at udvise fuld koncentration og topfokusering i 8 timer i træk, som en jagtdag måske vare, og det er derfor af afgørende betydning, at hunden, i de naturlige pauser der er i løbet af jagtdagen, så også forstår og formår ”at slukke”. Det kan være når man kører videre til næste sât. Det kan være når man bevæger sig ud til en ny post eller det kan være en jagtdag, hvor man skiftes til at stå for og til at gå igennem. Så skal hunden hver anden sât, kunne sidde stille og roligt ved siden af føreren og vente til der bliver brug for dens assistance.

Sluttelig, skal den formå at slappe af, når frokostsignalet lyder.

Netop evnen til at slukke – vi kan også sige slappe af – er nødvendig for at spare på hundens psykiske kapacitet. Hvis hunden sidder eller går ved siden af føreren og så samtidig hidser sig op over det at være på jagt eller det, at der er mange fremmede mennesker og hunde til stede, så bruger den helt unødige psykiske kræfter. Det der så sker er, at når vi så endelig sender hunden (tænder den), for at løse en jagtlig opgave, det kan være som driver eller apportør, så mangler den det nødvendige overskud, til at løse den enkelte opgave, og vi får faktisk en dårligere jagthund.

Mange jægere kommer og fortæller mig, at de-

res hund har en fremragende næse, underforstået den har en fantastisk lugtesans. Der er heller ingen tvivl om den har, for undersøgelser har vist, at hundens evne til at lugte er 24.000 gange bedre end vi mennesker. Ikke forstået sådan, at alting for hunden lugter 24.000 gange stærkere, men hunden er i stand til at lugte ting vi mennesker slet ikke kan.

Det om den ene hund er bedre til at lugte end den anden, har man faktisk også undersøgt. Rent videnskabeligt, så vil det, at den ene hund har en bedre lugtesans end den anden, betyde, at den ene hund skal have længere snudeparti end den anden. For det er netop i hundens snude lugtecellerne sidder, og nu flere lugteceller der er plads til nu bedre er hundens evne til at lugte. Det betyder f.eks., at hvis vi sammenligner en F.T. Spaniel med en Boxer, så er der ingen tvivl om, at en F.T. Spaniel er bedre til at lugte end en Boxer, simpelthen fordi, den har længere snude, og derved plads til flere lugteceller.

Derimod når vi taler om 2 F.T. Spaniels så vil længden på deres snudeparti indenfor rimelighedens grænse være meget ens, så deres evne til at lugte er derfor også meget ens. Når vi så, på en jagtdag eller måske en markprøve, oplever, at den ene Spaniel er bedre til at finde vildt end den anden, det kan endda være, at den ene hund finder vildt i et terræn den anden hund allerede har været i, så skyldes dette ikke, at den ene Spaniel har bedre lugtesans end den anden, nej forskellen mellem de 2 hunde er, at den ene Spaniel er bedre til at koncentrere sig/fokusere på opgaven end den anden. Dette, om jeg må kalde det, overskud, har den fordi, den ikke har brugt unødige psykiske kræfter f.eks. når den sidder på post, går frem og tilbage fra en post eller sidder og hidser sig op mellem 2 sāter.

Denne gode vildtfinder har netop det tænd og sluk der er så afgørende i de enkelte situationer. Den går fra at være helt afslappet på vej til en opgave, til øjeblikkelig at tænde, når føreren sender den og så have overskuddet til at koncentrere sig og fokusere på det, at finde vildtet.

Når vi taler markprøver, så oplever deltagerne som oftest, at de og deres hund måske skal gå 1-2-3 timer ude i kæden, før de kommer ind til afprøvning, alt efter hvad katalognummer man har været heldig/uheldig at trække. Går hunden ude i kæden i måske 1-2-3 timer og hidser sig op over, at se de andre hunde arbejde uden at have evnen til at slappe af, ja så mangler den fuldstændig overskuddet til at yde sit bedste, når den endelig kommer ind til afprøvning. Dette fordi hunden har brugt sine psykiske ressourcer på helt unødvendige ting og en sådan hund vil som oftest fejle og udgå. Den kan være den går forbi vildt eller ikke kan finde en apportering. Denne fejl skyldes jo ikke, at hunden lige pludselig, har mistet sin lugtesans, - nej men det er jo hundens hjerner der skal fortælle den, at nu skal du slå din fremragende lugtesans til, og hvis hjernen ikke er i stand til at give denne besked videre, ja så er det ulykken sker, og hunden ikke kan finde det vildt den er sendt på.

Som jeg indledningsvis skrev, så er det, at

På en ganske almindelig jagtdag, er der mange muligheder for at slappe af (slukke) f.eks. når man går til en ny sāt.

Det er grundlæggende lærdom for vore Spaniels, at de skal lære at acceptere og forholde sig i ro, mens de ser andre hunde arbejde.

Også på en jagtdag er der rigtig mange situationer, hvor hunden skal lære, blot at forholde sig i ro (slukke), for måske senere at være klar, når det bliver dens tur (tænde).

Når vi taler markprøver, så oplever deltagerne som oftest, at de og deres hund måske skal gå 1-2-3 timer ude i kæden (slukke), før de kommer ind til afprøvning, og derved bliver aktiveret (tænde).

hunden har et godt "tænd og sluk" system/temperament, noget der kan være arvelig, altså noget den har nedarvet fra sine forældre eller bedsteforældre, men uanset om det er en egenskab hunden har fået med fra fødslen, så skal denne egenskab dyrkes/aktiveres gennem fornuftig træning.

Mange Spanielejere, får desværre kun trænet "tænd-knappen" og glemmer helt, at få trænet "sluk-knappen", og når vi så samtidig burde være bevidst om, at en F.T. Spaniel er en aktiv hund, ja så er det, at det går galt.

Hunden får simpelthen opfattelsen af, at hver gang den er sammen med sin ejer, så sker der en masse aktivitet, altså det, at hunden konstant aktiveres. Det kan være man kaster dummyer eller bolde hele tiden. Det man være man træner søg eller noget andet hele tiden-kort sagt ethvert samvær mellem hund og fører betyder action. Der skal ikke herske den mindste tvivl om, at vore F.T. Spaniels elsker action, men problemet er, at på den måde tænder man en i forvejen aktiv hund konstant, uden at tænke over konsekvenserne. Man kan derfor have trænet rigtig meget inden hunden kommer på jagt, og når den dag så oprinder, så går det helt galt.

En jagtdag består af et utal af pauser og ventepositioner, som hunden aldrig har prøvet, når den har været sammen med sin fører. Den er blevet trænet til at søge kort, stoppe på fløjte og måske kan den også dirigeres til den store guldmedalje. Problemet er blot, at den på jagtdagen er oppe i det røde felt lige fra morgenstunden, og der går derfor ikke længe, inden hunden fuldstændig har glemt alt det man har gået og trænet. Man har trænet den til et fysisk pragteksemplar men har helt glemt, at det intet hjælper at have et fysisk overskud, når psyken er brugt efter måske kun 1 times jagt.

Derfor i stedet for træningen konstant betyder aktivitet, så træn ro og det, at samvær med

fører lige så godt kan betyde afslapning og ro, uden der sker en masse. Hvis du har et bestemt sted du træner din hund, så prøv, måske hver 3. gang, blot at gå/køre ud til terrænet, for herefter at sætte dig på en bænk eller stol med hunden ved din side, og blot lave ingenting. Hvis du ryger, så tænd en smøg eller tænd ild i piben, nyd vejret, nyd terrænet og nyd samværet med din hund uden der sker noget som helst. Efter en halv time, så køør hjem igen, og vær bevidst om, at denne halve time, har været en rigtig god træning for din hund, mindst lige så god som når du aktiverer.

Som en meget vigtig del af træningen er også, at din hund, skal trænes i, at slappe af, mens den ser andre hunde arbejde. Den skal acceptere, at det ikke er den hele tiden. I starten kan det være svært for hunden at acceptere, men stille og roligt finder den ud af, at den lige så godt kan slappe af i stedet for at hidse sig op. Klart at denne træning kræver, at man selv har flere hunde eller man har en jagtkammerat man kan træne med, men måske aller bedst så meld dig til træning på en af Klubben for F.T. Spaniels mange træningspladser rundt i hele Danmark.

Det, at man husker at træne "sluk" knappen, vil ikke kun være en fordel ude på jagt eller markprøve, men det vil sandelig også gøre resten af familien glade derhjemme, for også her overføre den tingene, og når den først har lært at slappe af, vil man også derhjemme få en langt mere rolig og velafbalanceret hund, som nu ældre den bliver, mere og mere lære at forstå, at kigge på sin træner og fører, for herigennem at aflæse hvordan den skal reagere på de enkelte situationer man udsætter den for. Hvis min træner og fører er roligt, er jeg det også.

Knæk og bræk med træningen.

En jagtdag består tit af, at man skiftes til at gå igennem og det at stå for. Når man står for, er det en stor fordel hvis hunden har lært, at sidde stille og roligt ved siden af en.

Nederste billede: De hunde som evner at tænde og slukke på de rigtige tidspunkter i løbet af en jagtdag, er som regel også dem, som har det psykiske overskud til at finde de svære fugle, hvor de andre hunde måske er gået "flade", fordi de har brugt deres ressourcer på de forkerte ting.

